

NARODOWY
BANK POLSKI

GEOGRAFIA

Lekcje z NBP

Wpływ inflacji na gospodarkę i życie przeciętnego człowieka. Porównanie sytuacji w krajach wysokorozwiniętych i rozwijających się

SCENARIUSZ LEKCJI
DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

EDUKACJA NBP
NBP.PL/EDUKACJA

SKRÓCONY OPIS LEKCJI

W czasie lekcji uczeń zapozna się z definicją inflacji, produktu krajowego brutto oraz funkcjami banku centralnego w zakresie wpływu na poziom inflacji. Dowie się, w jaki sposób inflacja wpływa na życie przeciętnego człowieka w krajach wysokorozwiniętych i rozwijających się.

CELE LEKCJI

Uczeń:

- poznaje metodę obliczania inflacji na podstawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, tak zwanego wskaźnika CPI (*Consumer Price Index*), przypomina sobie definicję PKB (produktu krajowego brutto). Uwaga: Należy pamiętać, że są trzy metody obliczania PKB.
- wyjaśnia, jaka jest rola banku centralnego w kształtowaniu inflacji na optymalnym poziomie,
- rozumie relację pomiędzy wysokim poziomem inflacji, wartością produktu krajowego brutto a wskaźnikiem HDI (*Human Development Index*),
- rozróżnia wpływ inflacji na budżet domowy w krajach wysokorozwiniętych i rozwijających się.

SŁOWA KLUCZOWE

inflacja, wskaźnik CPI, wskaźnik HDI, PKB, bank centralny

METODY I FORMY PRACY

- wykład,
- dyskusja,
- praca w grupach,
- praca indywidualna.

ZAŁĄCZNIKI

- Przykładowe struktury koszyków cen do wydruku,
- Pytanie nr 1 do wydruku,
- Pytanie nr 2 do wydruku,
- Pytanie nr 3 do wydruku.

KARTY PRACY

- Karta pracy nr 1 dla nauczyciela,
- Karta pracy nr 1 dla ucznia,
- Karta pracy nr 2 dla ucznia – praca domowa.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ

- 2 godziny dydaktyczne

01 PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

Nauczyciel pyta uczniów, co wiedzą na temat inflacji, czy wiedzą, czym jest to zjawisko ekonomiczne i jak wpływa na budżet domowy. Następnie porządkuje wiedzę uczniów, definiuje inflację i tłumaczy, czym jest wskaźnik CPI.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

I. Jak jest obliczany wskaźnik CPI?

Nauczyciel tłumaczy, w jaki sposób oblicza się zmianę ogólnego poziomu cen. Omawia pojęcie koszyka towarów i usług.

$$CPI = K_r / K_b$$

K_r – koszt koszyka towarów i usług konsumpcyjnych w danym roku

K_b – koszt koszyka towarów i usług konsumpcyjnych w roku bazowym

II. Jakie towary i usługi wchodzi w skład CPI?

Nauczyciel tłumaczy, że skład koszyka produktów różni się od siebie w zależności od rozwoju gospodarczego państw. Rozdaje uczniom kartki z **Przykładowymi strukturami koszyków** cen dla Polski, Zimbabwe i Niemiec, i zadaje pytanie:

Dlaczego Polska, Zimbabwe oraz Niemcy mają inny procentowy udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe. Z czego mogą wynikać te różnice?

Następnie dzieli uczniów na grupy 4-, 6-osobowe. Każdej grupie przekazuje kartkę z jednym pytaniem, na które uczniowie mają odpowiedzieć na podstawie otrzymanych przykładowych struktur koszyków cen. Czas na dyskusję i odpowiedź na pytanie – 4 minuty. Czas wypowiedzi grupy na forum klasy – 1 minuta.

Nauczyciel podsumowuje:

O ile wystąpienie suszy, powodzi czy tsunami nie jest zależne od działalności człowieka i nie jesteśmy w stanie zahamować wzrostu cen występującego w okresach klęsk żywiołowych czy kataklizmów wynikających z czasowego spadku dostępności produktów rolnych na danym terenie, o tyle możemy wpływać na poziom inflacji w kraju. Instytucją odpowiedzialną za regulację wysokości inflacji i utrzymania jej na stabilnym i niskim poziomie jest bank centralny. Jego regulacyjna rola jest zapisana w art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”.

III. Skąd bierze się inflacja i jak bank centralny może na nią wpływać?

Nauczyciel w krótkim wykładzie opowiada o Narodowym Banku Polskim i o tym, w jaki sposób bank centralny może wpływać na inflację.

IV. Cechy krajów o różnym poziomie rozwoju

Nauczyciel podkreśla, że poziom życia mieszkańców danego państwa jest ściśle związany ze stopniem jego rozwoju społeczno-gospodarczego. Istnieją różne wskaźniki ekonomiczne oraz społeczno-demograficzne pozwalające określić sytuację społeczno-gospodarczą państwa. Przykładowo może to być udział usług w tworzeniu produktu krajowego brutto lub stopa bezrobocia, liczba lekarzy na 1000 mieszkańców, liczba kart SIM, dostęp do szerokopasmowego internetu, wyniki młodzieży w nauce czy dostępność wody pitnej.

Jednym ze wskaźników, który pozwala uzyskać obraz najbardziej zbliżony do rzeczywistego poziomu życia mieszkańców poszczególnych państw jest wskaźnik rozwoju społecznego – HDI (ang. *Human Development Index*). Został on wprowadzony przez ONZ w celu monitorowania i przedstawiania zróżnicowania poziomu życia ludzi w poszczególnych krajach.

Nauczyciel omawia wskaźnik HDI. Następnie, jeśli jest taka możliwość, prezentuje na tablicy multimedialnej stronę internetową Human Development Reports – hdr.undp.org (koncentruje się na podstronie dotyczącej HDI – <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>) i pokazuje, w jaki sposób szukać na tej stronie informacji dotyczących omawianych zagadnień. Wspomina, że umiejętność poruszania się po stronie przyda się przy odrabianiu pracy domowej.

Nauczyciel dzieli klasę na grupy liczące 4–6-osób. Przekazuje każdej grupie **Kartę pracy nr 1** i zestaw pociętych na kwadraty opisów cech państw. Zadanie polega na przyporządkowaniu tych cech do jednej z trzech kategorii: państwo o wysokim, średnim i niskim rozwoju gospodarczym.

Czas na wykonanie zadania – 3 minuty.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

Nauczyciel zadaje uczniom następujące pytania:

1. Jak inflacja wpływa na jakość życia mieszkańców? Wskaż, które grupy społeczne korzystają z podwyżek stóp procentowych, a które zyskują, gdy stopy procentowe spadają.
2. Podaj dwa przykłady sytuacji, w których wzrost cen ma wpływ na jakość życia rodzin w krajach słabo rozwiniętych. Czy jakość życia polepsza się czy pogarsza?

PRACA DOMOWA

Nauczyciel rozdaje uczniom **Kartę pracy nr 2** i prosi, by na podstawie dostępnych źródeł (np. <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>) określili wskaźniki dla czterech wybranych przez siebie państw (po jednym na każdą kategorię).

CO WARTO PRZECZYTAĆ? / JAKIE STRONY WARTO ODWIEDZIĆ?

- <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-pot-inflacja-/> (Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych)
- <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/co-warto-wiedziec-o-inflacji,18,1.html> (Publikacja Co warto wiedzieć o inflacji?)
- <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi> (Human Development Index)

02 MATERIAŁ MERYTORYCZNY DLA NAUCZYCIELA

Poniżej znajduje się materiał uzupełniający, przydatny do prowadzenia lekcji „Wpływ inflacji na gospodarkę i życie przeciętnego człowieka. Porównanie sytuacji w krajach wysokorozwiniętych i rozwijających się”.

Czym jest inflacja?

Najprościej inflację można określić jako długotrwały wzrost przeciętnego poziomu cen. Można zdefiniować ją również jako spadek wartości pieniądza, tzn. zmniejszanie liczby/ilości dóbr i usług, które można nabyć za jednostkę pieniądza, tzw. spadek siły nabywczej pieniądza. Należy jednak zaznaczyć, że inflacja dotyczy jedynie sytuacji, gdy rośnie przeciętny, a więc uśredniony poziom cen. Zatem jeśli w kraju występuje inflacja, to nie musi to oznaczać wzrostu cen wszystkich dóbr w gospodarce. Co więcej, inflacją nie możemy nazwać sytuacji, gdy rośnie cena jednego dobra w relacji do ceny innych dóbr. W Polsce od marca 2009 r. Narodowy Bank Polski oblicza i publikuje cztery miary inflacji: inflacja po wyłączeniu cen administrowanych, inflacja po wyłączeniu cen najbardziej zmiennych, inflacja po wyłączeniu cen żywności i energii, 15-procentowa średnia obciążenia.

Co to jest CPI?

Aby móc określić przeciętny poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych, opracowano wskaźnik CPI (*Consumer Price Index* – indeks cen konsumpcyjnych). Jest to najpopularniejsza na świecie miara inflacji. W Polsce za obliczanie tego wskaźnika odpowiada Główny Urząd Statystyczny (GUS). Wskaźnik CPI jest publikowany co miesiąc na stronie internetowej GUS. Jak wyjaśnia GUS, wskaźnik CPI jest obliczany na podstawie wyników „badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne. Dane te są wykorzystywane do opracowania systemu wag, służących do obliczenia wskaźnika”.

W statystycznym koszyku określającym strukturę konsumowanych towarów i usług znajduje się kilkaset tysięcy różnych towarów. GUS raz w roku (w marcu) prezentuje zaktualizowany system wag, co odzwierciedla strukturę konsumpcji gospodarstw domowych w poprzednim roku. System wag jest opracowywany na podstawie Badania Budżetów Gospodarstw Domowych. Ceny ważone tych dóbr i usług odpowiadają udziałowi w typowym budżecie rodzinnym objętym badaniem (R. Hall 1999, s. 90).

Indeks cen konsumpcyjnych jest liczony niemal w każdym kraju. W zależności od rozwoju ekonomicznego udział poszczególnych dóbr w koszyku jest różny. W krajach rozwijających się znaczna część dochodu jest przeznaczana przez mieszkańców na żywność i to ona stanowi główną składową koszyka. W krajach wysokorozwiniętych, takich jak Stany Zjednoczone, Niemcy, Australia czy Wielka Brytania relatywnie większy udział w koszyku mają dobra wyższego rzędu, na które nie może sobie pozwolić większość mieszkańców najbiedniejszych, słabo rozwiniętych krajów, takich jak Etiopia, Zimbabwe czy Sudan Południowy. W Polsce, wciąż klasyfikowanej przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy jako kraj rozwijający się, żywność waży w koszyku nieco więcej niż w wyżej rozwiniętych krajach Europy Zachodniej. Istnieją też różnice wynikające z czynników kulturowych w poszczególnych krajach. Przykładowo we francuskim CPI większą wagę ma cena wina, a w japońskim – cena surowych ryb (P. Krugman, R. Wells 2012, s. 64).

Jak oblicza się wskaźnik CPI?

Najczęściej wykorzystywaną miarą inflacji jest zmiana wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, tak zwanego wskaźnika CPI (*Consumer Price Index*). Jego popularność wynika przede wszystkim z tego, że dotyczy on cen konsumpcji, a więc kategorii stanowiącej największą część PKB, czyli produktu krajowego brutto. PKB to wskaźnik gospodarczy, który daje możliwość oceny w jakim kierunku zmierza gospodarka. PKB jest definiowany dla konkretnego obszaru geograficznego, zwykle to jest konkretne państwo, ale może być to region lub grupa państw. PKB może być definiowany jako suma wydatków na dobra finalne, których w danym okresie dokonują gospodarstwa domowe na konsumpcję, przedsiębiorstwa na inwestycje i rząd na zakup towarów i usług oraz export netto, czyli różnica pomiędzy exportem a importem.

Aby policzyć zmianę ogólnego poziomu cen – oprócz znajomości cen poszczególnych kategorii towarów i usług – konieczna jest także znajomość udziału tych kategorii w wydatkach konsumentów. Zmiana ceny produktu, który ma znaczny udział w wydatkach wpływa na ogólny poziom cen w większym stopniu, niż zmiana ceny produktu o niskim udziale.

Założmy, że wartość koszyka towarów i usług konsumpcyjnych w roku poprzedzającym obecny wyniosła pewną kwotę. Założmy, że koszyk ten w roku ubiegłym wart był 100. W bieżącym roku koszt wszystkich zawartych w nim dóbr będziemy odnosić do roku poprzedniego, który jest naszym rokiem bazowym, czyli wyjściowym. Kiedy obliczany indeks CPI będzie wynosił powyżej 100, będzie to oznaczać wzrost cen; spadek indeksu poniżej kwoty bazowej oznacza zaś obniżkę cen koszyka.

$$CPI = K_r / K_b$$

K_r – koszt koszyka towarów i usług konsumpcyjnych w danym roku

K_b – koszt koszyka towarów i usług konsumpcyjnych w roku bazowym

Narodowy Bank Polski i cel inflacyjny

Podstawowym celem działalności współczesnych banków centralnych jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, innymi słowy – odpowiednio niskiej inflacji. Narodowy Bank Polski jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. W Polsce cel inflacyjny Narodowego Banku Polskiego (NBP) wynosi 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień +/- 1 punkt procentowy.

Banki centralne wpływają na wysokość inflacji za pomocą stóp procentowych. W Polsce wysokość stóp procentowych ustala jeden z organów NBP, Rada Polityki Pieniężnej. Od wysokości stóp procentowych NBP jest wprost uzależnione oprocentowanie (koszt) kredytów konsumpcyjnych, a także – w pośredni sposób – kredytów mieszkaniowych o zmiennej stopie procentowej i kredytów dla przedsiębiorstw. Jeśli bank centralny podnosi stopy procentowe, to koszt kredytu w gospodarce rośnie, dotyczy to wszystkich rodzajów kredytu (konsumpcyjnego, mieszkaniowego i dla przedsiębiorstw), jednocześnie ograniczając popyt na nowe kredyty. Wzrost kosztów kredytu powoduje zmniejszenie wydatków gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

Ceny dóbr i usług w gospodarce są uzależnione od wielu czynników. Przykładowo susza może doprowadzić do zmniejszenia plonów, a co za tym idzie – wzrostu cen płodów rolnych oraz wytwarzanych z nich produktów spożywczych, np. soków, dżemów czy pieczywa. Wzrost cen ropy naftowej przełoży się na wzrost cen paliw na stacjach benzynowych, a zatem zwiększą się również koszty transportu i produkcji. Wówczas przedsiębiorstwa będą musiały dodać do kosztów wytwarzania produktów i usług wyższe ceny paliwa, co w konsekwencji doprowadzi również do wzrostu cen produktów i usług. Czynniki te mają nieco większe znaczenie dla kształtowania się inflacji w krajach rozwijających się niż w krajach rozwiniętych. Na te zjawiska bank centralny nie ma wpływu – musi jedynie dbać (głównie poprzez odpowiednią komunikację ze społeczeństwem), by wzrost cen wynikający z czynników przejściowych nie wpływał na zachowania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw (kupowanie dóbr na zapas wywołujące wzrost ich cen, podnoszenie płac przekładające się na wyższy popyt w gospodarce). Wówczas bowiem wyższa inflacja może nie być zjawiskiem przejściowym, lecz się utrwalić.

Co to jest wskaźnik HDI?

Wskaźnik HDI (*Human Development Index*) to syntetyczny miernik opisujący stopień rozwoju społeczno-ekonomicznego poszczególnych państw, nazywany wskaźnikiem rozwoju społeczno-ekonomicznego, obejmuje trzy płaszczyzny życia:

- oczekiwane dalsze trwanie życia po narodzeniu – mówi o kondycji zdrowotnej obywateli,
- poziom edukacji,
- standard życia, czyli PKB na głowę mieszkańca (łac. *per capita*). PKB *per capita* mierzy relację pomiędzy poziomem dochodów danego państwa a liczbą jego mieszkańców.

Do obliczenia wartości zagregowanego wskaźnika, którego wartość zawiera się w przedziale od 0 do 1, niezbędne są cztery następujące wskaźniki:

- oczekiwana długość życia w momencie urodzenia,
- średnia liczba lat edukacji otrzymanej przez mieszkańców w wieku 25 lat i starszych,
- oczekiwana liczba lat edukacji dla dzieci rozpoczynających proces kształcenia,
- dochód narodowy *per capita*.

Wskaźnik HDI pozwala na podział państw na cztery grupy:

- bardzo wysoko rozwinięte (0,800 i wyżej),
- wysoko rozwinięte (0,700–0,799),
- średnio rozwinięte (0,550–0,699),
- słabo rozwinięte (poniżej 0,550).

Przykładowe struktury koszyków cen:

Węgry

Żywność i napoje bezalkoholowe (20,9%), transport (15,0%), restauracje i hotele (10,6%), rekreacja i kultura (9,5%), użytkowanie mieszkania, woda, prąd, gaz i inne paliwa (9,4%), inne towary i usługi (8,6%), napoje alkoholowe i tytoń (7,4%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (5,7%), zdrowie, odzież i obuwie, łączność, edukacja stanowią pozostałe 12,9% wydatków.

CPI = 173,06 (lipiec 2025)

100 = 2015 rok

Polska

Żywność i napoje bezalkoholowe (25,9%), użytkowanie mieszkania, woda, prąd, gaz i inne paliwa (19,4%), transport (11,1%), rekreacja i kultura (7,1%), zdrowie (5,8%), inne towary i usługi (5,7%), restauracje i hotele (5,7%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (5,2%), napoje alkoholowe i tytoń, łączność, odzież i obuwie, edukacja stanowią pozostałe 14,2% wydatków.

CPI = 158,00 (lipiec 2025)

100 = 2015 rok

Niemcy

Użytkowanie mieszkania, woda, prąd, gaz i inne paliwa (25,9%), transport (13,8%), żywność i napoje bezalkoholowe (11,9%), rekreacja, rozrywka i kultura (10,4%), inne towary i usługi (9,9%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (6,8%), zdrowie (5,5%), restauracje i hotele (4,7%), odzież i obuwie, napoje alkoholowe i tytoń, łączność i edukacja stanowią pozostałe 11% wydatków.

CPI = 128,83 (lipiec 2025)

100 = 2015 rok

03 PYTANIE NR 1

Kraj dotyka susza, plony są niższe o 50% niż przed rokiem. Czy wystąpienie klęski suszy będzie miało wpływ na ceny produktów spożywczych? Jeśli tak, to w jaki sposób? Mieszkańcy, którego kraju najbardziej odczują w swoich budżetach domowych zmianę wydatków na żywność?

Grid of dots for writing the answer.

04 PYTANIE NR 2

W Polsce i w Niemczech rosną stawki VAT na żywność. Mieszkańcy którego kraju bardziej odczują w swoich budżetach domowych wzrost wydatków? Czy będzie to miało istotny wpływ na ogólny poziom życia ludności tych krajów?

A large grid of dots for writing the answer.

05

PYTANIE NR 3

Rządy Polski, Niemiec i Węgier podpisują niezależnie od siebie, ale w zbliżonym czasie, niekorzystne umowy na dostawy ropy naftowej. Ceny paliw we wszystkich trzech krajach wzrastają. Mieszkańcy którego kraju najbardziej odczują w swoich budżetach domowych wzrost wydatków na transport i paliwa? Czy będzie to miało istotny wpływ na ogólny poziom życia ludności we wszystkich trzech krajach?

06

KARTA PRACY 1

Przyporządkuj cechy opisane na kwadratach do jednej z trzech kategorii: państwo o wysokim, średnim i niskim rozwoju gospodarczym. Masz na to 3 minuty.

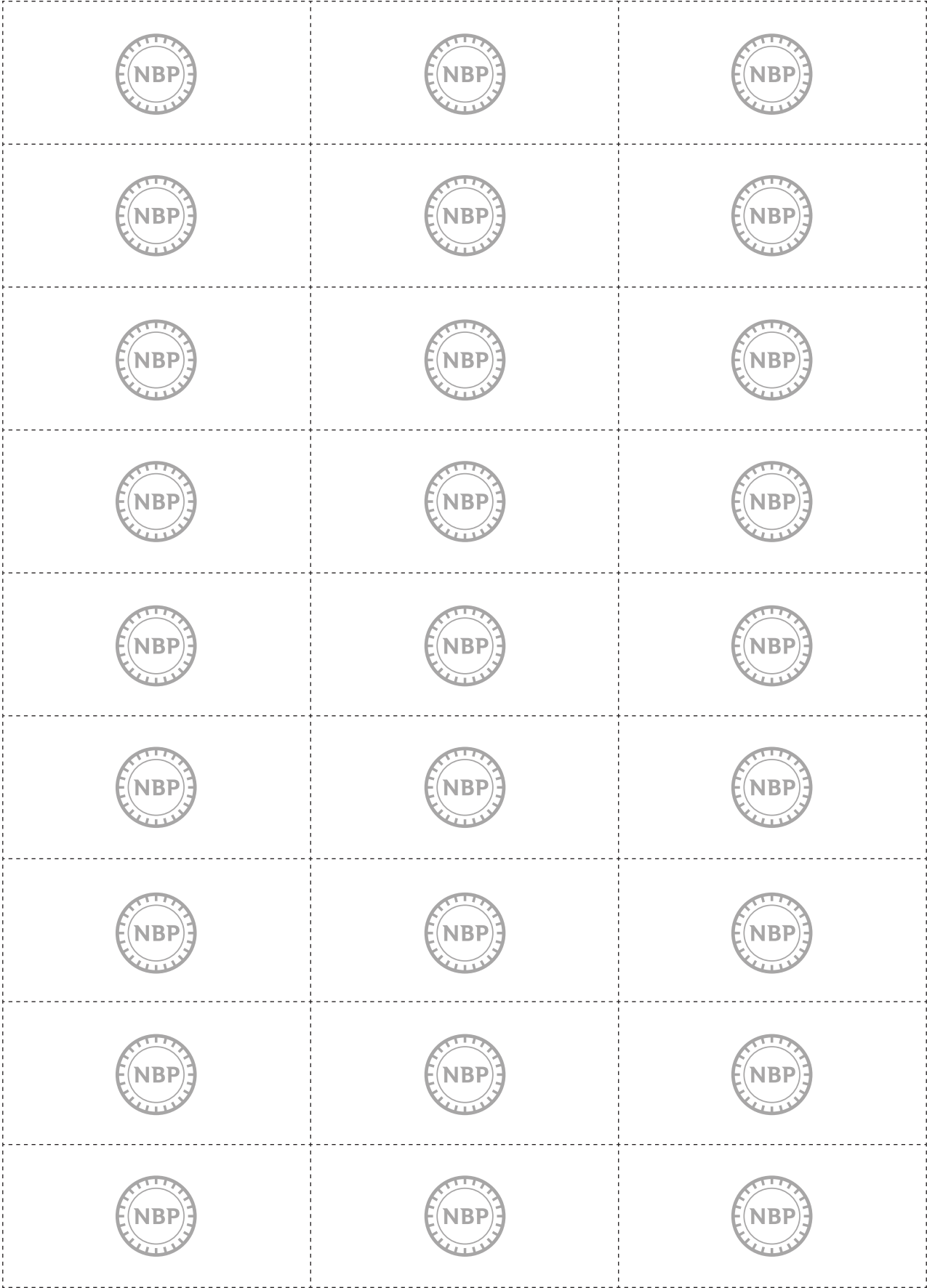
[illegible]

06 KARTA PRACY 1 / NAUCZYCIEL (DO POCIĘCIA)

Przyporządkuj cechy opisane na kwadratach do jednej z trzech kategorii: państwo o wysokim, średnim i niskim rozwoju gospodarczym. Masz na to 3 minuty.

Państwo o wysokim poziomie rozwoju	Państwo o średnim poziomie rozwoju	Państwo o niskim poziomie rozwoju
PKB <i>per capita</i> (według parytetu siły nabywczej) powyżej 15 tys. USD	PKB <i>per capita</i> (według parytetu siły nabywczej) 2–15 tys. USD	PKB <i>per capita</i> (według parytetu siły nabywczej) poniżej 2 tys. USD
Dominacja usług w tworzeniu PKB	Duży udział usług w tworzeniu PKB, przy jednoczesnym wysokim udziale przemysłu i rolnictwa	Dominacja rolnictwa i przemysłu w tworzeniu PKB
Wysokie nakłady na prace naukowo-badawcze (2–4% PKB)	Niezbyt wysokie nakłady na prace naukowo-badawcze (do 1% PKB)	Minimalne nakłady na prace naukowo-badawcze
Duża produkcja i zużycie energii na 1 mieszkańca	Średnia produkcja i zużycie energii na 1 mieszkańca	Mała produkcja i zużycie energii na 1 mieszkańca
Ujemny lub bliski zeru przyrost naturalny	Niski przyrost naturalny	Wysoki przyrost naturalny
Średnia długość życia powyżej 80 lat	Średnia długość życia poniżej 70 lat	Średnia długość życia poniżej 50 lat
Duży udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności	Zwiększający się udział osób w wieku 65 lat i więcej, przy jednoczesnym zmniejszającym się udziale osób w wieku młodym w ogólnej liczbie ludności	Duży udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności
Brak analfabetyzmu, lub zjawisko występujące marginalnie	Bardzo niski poziom analfabetyzmu	Wysoki poziom analfabetyzmu, przede wszystkim wśród kobiet
Wysoka wartość energetyczna posiłków, często przekraczająca dzienne zapotrzebowanie (występowanie otyłości i nadwagi)	Posiłki o zalecanej kaloryczności (otyłość i nadwaga prawie nie występują)	Powszechne zjawisko niedożywienia lub głodu – niska wartość kaloryczna posiłków

07 KARTA PRACY 2

PRACA DOMOWA

Na podstawie dostępnych źródeł (np. strony internetowej <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>) określ wskaźniki dla czterech wybranych przez siebie państw (po jednym na każdą kategorię).

HDI	Państwo	Oczekiwana długość życia w momencie urodzenia	Średnia liczba lat edukacji otrzymanej przez mieszkańców w wieku 25 lat i starszych	Oczekiwana liczba lat edukacji dla dzieci rozpoczynających proces kształcenia	Dochód narodowy <i>per capita</i> wg parytetu siły nabywczej pieniądza
Bardzo wysoko rozwinięte					
Wysoko rozwinięte					
Średnio rozwinięte					
Słabo rozwinięte					

nbp.pl/edukacja